

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата педагогічних наук, професора

Кьон Наталі Георгіївни

на дисертаційне дослідження Ван Чень

**«Формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів
вокалу в університетах України і Китаю»,**

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Актуальність дисертаційного дослідження Ван Чень «Формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу в університетах України і Китаю» обумовлено вимогами сучасної системи вищої мистецької освіти озброїти її випускників здатністю максимально повно і всебічно використовувати поліфункціональний педагогічно-впливовий потенціал вокального мистецтва в майбутній діяльності випускників закладів вищої освіти й тим самим сприяти заохоченню нових поколінь до музичного мистецтва, стимулювати в них потребу в пізнанні художнього світу, прагнення до духовного саморозвитку. У вирішенні цього завдання важливу роль відіграє здатність викладачів вокалу глибоко усвідомлювати сутність синтетичної природи вокального мистецтва та особливості розгортання художньо-образного сенсу творів, відповідно до їх архітектоніки й драматургії розкриття почуттів і станів їх ліричних героїв. Задля вирішення цього завдання дисертант обрав інноваційний шлях, а саме – формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу, набуття якого стає міцним підґрунтям підвищення якості підготовки українських і китайських здобувачів вищої мистецької освіти до глибокої й всебічно обґрунтованої інтерпретації вокальних та вокально-сценічних творів у процесі як виконавської, так і викладацької діяльності.

Доцільність обрання даної теми дослідження Ван Чень переконливо довів на засадах вияву комплексу суперечностей, властивих сучасному стану вокальної педагогіки, які проявляються, зокрема, між вагомим функціональним ресурсом вокальної драми як світової та національної культурної спадщини та відсутністю науково обґрунтованого звернення до функцій жанру драми у вокальній підготовці майбутніх спеціалістів; між актуальністю оволодіння інтерпретаційною майстерністю майбутніх викладачів вокалу та їхніми герменевтичними уміньми й відповідними компетентностями, а також відсутністю умов і методик застосування потенціалу драмогерменевтичного досвіду, в межах якого вони формуються; між актуальністю формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу та відсутністю критеріїв оцінювання рівня його сформованості.

Отже, це дозволяє визначити актуальність, своєчасність даного дослідження і його значущість для вирішення важливих практичних завдань, які існують в галузі сучасної вокальної педагогіки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» та становить частину наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017).

Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протоколом від 24.12.2021 року № 7.

Безперечною є **наукова новизна отриманих результатів, основне значення яких** полягає в тому, що вперше: розкрито феноменологію драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу, визначено його сутність як процес і результат засвоєння й опанування особистістю результатів вокально-освітньої діяльності в процесі набуття виконавських і педагогічних умінь, заданості до автентичної інтерпретації вокальних творів через відображення властивих вокальним та вокально-сценічним творам внутрішніх драматургічних законів; розкрито сутність поняття драмогерменевтики як системного феномену, забезпечення якого досягається на засадах взаємодії драматургічно-мисленнєвого, рефлексійно-репрезентаційного, акторсько-виконавського і практико-герменевтичного структурних компонентів, що актуалізуються на основі комплексу функцій, властивих вокальному мистецтву, а саме – інтерпретаційної, перетворювальної, комунікативної, компенсаторної, світоглядної; визначено потенціал застосування художньо-мисленнєвого, інтенціонально-рефлексійного, виконавсько-проектувального й творчо-компетентнісного наукових підходів та комплексу методичних принципів формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу; представлено методику використання музичної драматургії як засобу навчання мистецтву й здійснення педагогічного впливу на удосконалення вокально-герменевтичного досвіду магістрантів.

Не викликає сумніву і **практичне значення результатів дослідження**, сутність якого полягає у розробленні методики діагностики рівнів сформованості драмогерменевтичного досвіду в майбутніх викладачів вокалу, визначенні етапів реалізації обґрунтованих в роботі педагогічних умов і методів формування досліджуваного феномену; особливої вартості, на наш погляд, набули розроблені дисертантом методи формування в майбутніх викладачів вокалу України і Китаю драмогерменевтичного досвіду, а саме: створення класифікаторів образів-амплуа з засобами їх художнього втілення; усна доповідь-презентація результатів міркування або письмове есе щодо ціннісного ставлення сформованого досвіду образних репрезентацій вокальних драм; творчі методи акторської гри (дзеркало, інтонаційні діалоги, вивчення партії іншого героя з вокальними переходами); компенсаторні технологічні етюди відповідно до визначених персоналій (добір міміки, пантоміми рухів тіла, експресії рухів у контексті розкриття образу); створення

методичних мап роботи над образом; визначення драматургії еволюції образу впродовж оперної драми та створення методичного супроводу щодо його втілення, а також можливості застосування представленого в роботі досвіду його формування і практику підготовки й самовдосконалення вої фахової підготовки майбутніми співаками і викладачами в різних музичних дисциплінах.

Вірогідність і аргументованість результатів дослідження забезпечується методологічним і теоретичним обґрунтуванням його вихідних позицій; музикознавчим та психолого-педагогічним аспектами; використанням комплексу взаємопов'язаних методів, адекватних об'єкту, предмету, меті та завданням дослідження; пролонгованою дослідно-експериментальною роботою; результатами кількісної та якісної експериментальної перевірки розроблених методичних рекомендацій; позитивними наслідками впровадження у навчально-виховний процес закладів вищої освіти України й Китаю розробленої методики формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу.

Дисертація має всі необхідні складові, послідовно відображає вихідні положення та висновки, ідеї та погляди дослідника щодо умов науково-методичного та педагогічного забезпечення вказаного процесу. Висновки до розділів та загальні висновки дисертаційного дослідження є ґрунтовними і свідчать про виконання поставлених завдань дослідження.

Зазначене вище дозволяє констатувати, що дисертантом виконано значний обсяг науково-дослідної та експериментальної роботи, в результаті чого отримано дані, які є безперечно важливими для сучасної педагогічної практики.

Практичне значення результатів дослідження полягає в застосуванні авторської методики формування в майбутніх викладачів вокалу педагогічно-інтерпретаційної майстерності й розробленої діагностичної методики виявлення рівнів сформованості означеного феномену та обґрунтуванні рівневих характеристик його прояву. Пропонована методика може застосовуватися в умовах підвищення кваліфікації фахівців даного профілю та у процесі професійного самовдосконалення майбутніх викладачів вокалу.

Повнота викладу основних результатів дисертації: Результати дослідження відображено в 10 публікаціях автора; 3 з них надруковано у фахових виданнях України, 3 – у зарубіжних виданнях; 4 – апробаційного характеру. Статті написані українською та китайською мовами.

Зауваження та дискусійні положення до дисертації. Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертації хочемо зробити деякі зауваження, а саме:

1. У пропонованій в дисертації методиці формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу не вказано на взаємозв'язок засобів музичної мови, зокрема гармонії, ладу, формоутворення та ін., як ресурсу розкриття художнього образу вокального твору.

2. У дисертації мають місце окремі технічні недоліки, котрі в цілому не знижують теоретичної і практичної цінності проведеного дослідження.

Висновок: дисертація Ван Чень «Формування драмогерменевтичного досвіду майбутніх викладачів вокалу в університетах України і Китаю» є актуальним науково-педагогічним дослідженням. Представлені в роботі результати дослідження дають підстави стверджувати, що автором запропоновано нове вирішення наукової проблеми, яке вносить певний вклад у теорію та методику фахової підготовки майбутніх викладачів вокалу. Отже, виконане дослідження за актуальністю, науковою новизною і практичною цінністю, обґрунтованістю і достовірністю отриманих результатів та повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях, відповідає чинним вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог щодо оформлення дисертації» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2017 р. за № 155/30023), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі змінами, Постановою КМ № 341 від 21.03.2022), а її автор, Ван Чень заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний рецензент, кандидат
педагогічних наук, професор кафедри
вокально-хорової підготовки Південноукраїнського
національного педагогічного університету
імені К.Д.Ушинського

Наталя КЬОН

